

สำนักพัฒนามาตรฐานและทดสอบฝีมือแรงงาน

มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ (National Skill Standard)

การกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

การกำหนดมาตรฐานและทดสอบฝีมือแรงงาน เป็นนโยบายประการหนึ่งของรัฐบาลในการพัฒนาฝีมือแรงงานให้ได้ระดับมาตรฐาน มาตรฐานเป็นข้อกำหนดที่ใช้เป็นเกณฑ์วัดระดับฝีมือ ความรู้ ความสามารถ และทัศนคติในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลการปฏิบัติงาน เป็นที่ยอมรับ และเป็นการสร้างความมั่นใจได้ว่าผู้บริโภคได้รับสินค้าหรือบริการที่ดีและมีคุณภาพ

จากสภาพการในปัจจุบัน แรงงานของไทยที่อยู่ในระบบการจ้างงานภาคอุตสาหกรรม และนอกระบบการจ้างงาน การใช้แรงงานที่ขาดทักษะหรือรู้ความสามารถอย่างถูกต้อง ทำให้ต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ของเสีย การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่ไม่ถูกต้อง ความปลอดภัยในการทำงาน มีความขัดแย้งในการจ่ายค่าจ้างซึ่งทำให้เกิดข้อพิพาทแรงงานกันอยู่ตลอด รัฐบาลเองก็ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสาเหตุดังกล่าว ทำให้ต้องพิจารณาว่าจะมีมาตรการใดที่จะทำให้แรงงานมีฝีมือ และจะรู้ได้อย่างไรว่ามีฝีมือมีความรู้ความสามารถในงานนั้น ๆ หรือไม่ จึงต้องมีการตั้งกฎเกณฑ์การวัดขึ้นมา เพื่อจะได้ทดสอบแรงงานดังกล่าวว่ามีความรู้ความสามารถกับงานนั้น ๆ หรือไม่ แล้วจึงมาสู่กระบวนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีศักยภาพในการทำงานด้านนั้น ๆ ต่อไป

มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

หมายถึง ข้อกำหนดทางวิชาการที่ใช้เป็นเกณฑ์วัดระดับ ความรู้ ความสามารถ และทัศนคติในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพในสาขาต่างๆ ประกอบด้วย

- 1) ความรู้ (Knowledge) ซึ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ในการทำงานได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
- 2) ความสามารถ (Skills) เป็นการสะสมประสบการณ์จนเกิดความชำนาญ มีความสามารถเพียงพอ ที่จะทำงานได้อย่างมีคุณภาพตามข้อกำหนด ถูกขั้นตอน และเสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้
- 3) ทัศนคติ (Attitude) จะต้องมีจิตสำนึกในการทำงานที่ดีประกอบด้วย จริยธรรม และจรรยาบรรณของวิชาชีพ

ระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

การจำแนกฝีมือแรงงานออกเป็นระดับต่างๆ ตามลำดับความยากง่ายของงาน โดยแบ่งออกเป็น 6 ระดับ

ระดับ 1 ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนดด้วยความชำนาญ ภายใต้คำแนะนำของผู้บังคับบัญชา

ระดับ 2 ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนดด้วยความชำนาญได้อย่างมีคุณภาพ เชื่อถือได้ (Quality & Reliability) สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับงานได้ด้วยตนเอง และสามารถควบคุมดูแลให้คำแนะนำ หรือให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

ระดับ 3 ปฏิบัติงานที่ซับซ้อน และมีส่วนร่วมในการวางแผนและควบคุมการปฏิบัติงาน ให้ได้ตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ความรู้ ทักษะหรือความสามารถในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง และสามารถสอนงานผู้ใต้บังคับบัญชาได้

ระดับ 4 ออกแบบระบบการปฏิบัติงาน สินค้าและบริการ การบริหารจัดการวิเคราะห์วางแผนการทำงานติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพโดยใช้องค์ความรู้และทักษะด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และสามารถจัดการบริหารต้นทุนและบริหารงานบุคคล และประสานความร่วมมือ เจริญต่อรอง

ระดับ 5 พัฒนาระบบงาน สินค้าและบริการ การบริหารจัดการองค์กร การทำงานและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสามารถสังเคราะห์และประเมินเพื่อแก้ไขวิกฤตปัญหาขององค์กร

ระดับ 6 กำหนดทิศทาง อนาคตและเปลี่ยนวัฒนธรรมขององค์กรได้อย่างเป็นที่ยอมรับ ในระดับองค์กรและสังคม พัฒนาระบบและสร้างนวัตกรรม

การจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงาน

1. มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

เป็นการจำแนกระดับฝีมือแรงงานตามความรู้ความสามารถและทัศนคติในการทำงานในสาขาอาชีพต่างๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ โดยแบ่งระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานเป็น 6 ระดับ ตามรายละเอียดข้างต้น

2. มาตรฐานฝีมือแรงงานตามมาตรา 26

มาตรฐานฝีมือแรงงานตามมาตรา 26 เป็นการส่งเสริมให้ผู้ที่ประสงค์จะทำมาตรฐานฝีมือแรงงานตามความต้องการของตำแหน่งงานของผู้ที่ประสงค์จะทำมาตรฐานของตนเอง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาแรงงานให้มีความรู้และทักษะฝีมือได้มาตรฐานซึ่งช่วยในการเพิ่มผลิตภาพแรงงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ข้อกำหนดการจัดมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ จะคำนึงถึงในเรื่องต่อไปนี้

- 1) ความปลอดภัยในการทำงานด้านสถานที่ สภาวะแวดล้อมและส่วนบุคคล
- 2) ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการปฏิบัติงาน
- 3) วิธีการปฏิบัติงานซึ่งเน้นความถูกต้องและเรียบร้อย
- 4) การเลือกใช้บำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์
- 5) การเลือกใช้วัสดุอย่างถูกต้อง เหมาะสมและประหยัด
- 6) ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
- 7) ผลงานที่สำเร็จและได้คุณภาพ

ประโยชน์ของมาตรฐานฝีมือแรงงาน

1. นายจ้าง

- 1.1 คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะฝีมือ และทัศนคติที่ดีต่อการทำงานเข้าปฏิบัติงาน
- 1.2 ใช้ประกอบการวางแผนการฝึกอบรมพัฒนาลูกจ้าง
- 1.3 ใช้วางแผนการปรับเลื่อนตำแหน่งงาน หรือเงินเดือนให้แก่ลูกจ้าง
- 1.4 ลดอัตราความเสียหายจากการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ
- 1.5 สินค้าและบริการมีคุณภาพดีขึ้น

2. ลูกจ้าง

- 2.1 เพิ่มโอกาสในการจ้างงานสำหรับบุคคลทั่วไปที่ไม่มีวุฒิมัธยมศึกษา
- 2.2 รู้ระดับทักษะฝีมือ และข้อบกพร่องของตนเอง
- 2.3 สามารถวางแผนอบรมพัฒนาตนเองตามความสามารถของตำแหน่งงานที่จะเลื่อนระดับขึ้น
- 2.4 มีโอกาสปรับค่าตอบแทนหรือตำแหน่งให้สูงขึ้น
- 2.5 ผู้ถูกเลิกจ้างหรือว่างงาน สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวัดระดับฝีมือ และความสามารถของตนก่อนเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อหางานใหม่

3. ผู้บริโภค

ได้รับสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและราคาที่เป็นธรรม

4. ภาครัฐ

- 4.1 ใช้วางแผนการพัฒนากำลังคนให้มีมาตรฐานฝีมือแรงงานในการประกอบอาชีพ
- 4.2 ใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาจัดทำหลักสูตรอบรม หลักสูตรการศึกษาในระดับชาติให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน
- 4.3 พัฒนาเศรษฐกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้สามารถแข่งขันในระดับสากล

สแกนเพื่อดูรายละเอียด

- มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ (จำนวน 263 สาขา)
- อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ (จำนวน 96 สาขา)
- อัตราค่าทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

เป็นการทดสอบฝีมือ ความรู้ความสามารถ และทัศนคติในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพตามเกณฑ์กำหนดของมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยทำการทดสอบทั้งภาคความรู้และภาคความสามารถ ผู้ผ่านการทดสอบจะได้รับหนังสือรับรองว่าเป็นผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ เพื่อแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติในระดับที่ผ่านการทดสอบ และสามารถนำไปใช้ในการกำหนดการจ่ายค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับมาตรฐานฝีมือแรงงาน

การส่งเสริมมาตรฐานฝีมือแรงงาน

การอนุญาตให้บุคคล หรือสถานประกอบกิจการ หรือหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อนำมาตรฐานฝีมือแรงงานไปดำเนินการทดสอบให้กับกลุ่มแรงงาน

การออกเครื่องหมายมาตรฐานฝีมือแรงงาน ให้สถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ และได้รับหนังสือรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของลูกจ้างทั้งหมดของสถานประกอบกิจการ เพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจได้ว่าสินค้าและบริการที่ได้รับจากสถานประกอบการที่มีเครื่องหมายมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติเป็นสินค้าและบริการที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและมีความปลอดภัย

การจัดการแข่งขันฝีมือแรงงานในสาขาอาชีพต่าง ๆ ทั้งในระดับภาค ระดับชาติ ระดับอาเซียน ระดับเอเชีย และระดับนานาชาติ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้ทัดเทียมมาตรฐานสากลและพัฒนาศักยภาพแรงงาน

การแข่งขันฝีมือแรงงาน (เยาวชน)

การแข่งขันฝีมือคนพิการ

ระบบการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Testing System)

ความเป็นมา

ปัจจุบันกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้นำระบบการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Testing System) มาใช้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส มีมาตรฐานที่เป็นธรรมเป็นที่ยอมรับเหมือนกันทั่วประเทศมีความทันสมัยทางด้านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ภาคความรู้ และการตรวจให้คะแนนภาคความสามารถแบบออนไลน์ ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ กระบวนการดำเนินงานทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ มีความจำเป็นต้องใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูล การรายงานผล การเชื่อมโยงข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลผู้เข้ารับการทดสอบในการพัฒนาศักยภาพแรงงาน และการควบคุมการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติของทุกหน่วยงานทั่วประเทศ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีผลกระทบต่อผู้รับบริการให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน รองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การบริหารงานของผู้บริหารและการบริการประชาชน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้สามารถใช้งานบน Web Application ได้ สร้างความสะดวก รวดเร็ว ทันสมัยในกระบวนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ การบริหารจัดการด้านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและเกิดความไว้วางใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และผู้ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานให้กับประชาชน สถานประกอบการและประเทศชาติ รวมถึงเป็นการยกระดับธรรมาภิบาลของหน่วยงาน

การดำเนินงาน

ดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบฐานข้อมูล Data Center ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สามารถใช้งานผ่าน Web Application มีหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่และผู้ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน มีความโปร่งใส เกิดความเป็นธรรม มีความน่าเชื่อถือและเกิดความไว้วางใจในการปฏิบัติงานต่อเจ้าหน้าที่และผู้ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน มีความรวดเร็ว ทันสมัยในกระบวนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ และมีความยั่งยืน

ระบบประกันคุณภาพสำหรับระบบทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

หลักการและเหตุผล

ตามแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) เรื่องที่ ๑ การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานให้ได้ตามมาตรฐานสากล แนวทาง ๑ พัฒนาระบบมาตรฐานและทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ให้ครอบคลุมสาขาอาชีพและอุตสาหกรรมสำคัญ โดยมีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานอิงตามมาตรฐานสากล สามารถแข่งขันและรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี รวมทั้งแผนแม่บทการพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อสนับสนุนการยกระดับทักษะฝีมือแรงงานให้ได้มาตรฐานสากล โครงสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานและระบบทดสอบมาตรฐานฯ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานให้เพียงพอและมีคุณภาพ กำหนดดำเนินโครงการกิจกรรมเชิงยุทธศาสตร์ การขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพสำหรับระบบทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

จากแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) และแผนแม่บทการพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานฯ ข้างต้น สำนักพัฒนามาตรฐานและทดสอบฝีมือแรงงาน ได้ดำเนินกิจกรรมในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพสำหรับระบบทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดโดยเป้าหมายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ พัฒนาสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความเข้าใจในข้อกำหนดและเทคนิคการตรวจประเมินตามมาตรฐาน ISO/IEC 17024:2012 สร้างการรับรู้เรื่องการเข้าสู่การประกันคุณภาพการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ พัฒนารูปแบบและพัฒนาทรัพยากรในการดำเนินงาน ได้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ การตรวจติดตามและให้คำปรึกษาในการดำเนินงานแก่หน่วยทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานตามมาตรการ New Normal รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การให้บริการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานด้วยระบบประกันคุณภาพตามข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานสากลให้รับรู้กันโดยทั่วถึงซึ่งจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อขับเคลื่อน ผลักดันให้สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอุตสาหกรรมบริการสุขภาพ สถาบันพัฒนาบุคลากรสาขาเทคโนโลยีการผลิตอัตโนมัติและหุ่นยนต์ และสถาบันพัฒนาบุคลากรสาขาเทคโนโลยีอัตโนมัติและเมคคาทรอนิกส์ จำนวน ๘๐ แห่ง รวมทั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานที่ได้รับอนุญาตทั่วประเทศดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๒. เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความเข้าใจในข้อกำหนดและเทคนิคการตรวจประเมินตามมาตรฐาน ISO/IEC 17024:2012 และคู่มือคุณภาพระบบประกันคุณภาพสำหรับระบบทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ตามมาตรการ New Normal

๓. เพื่อจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ในระบบการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติตามระบบประกันคุณภาพการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

๔. เพื่อตรวจติดตามและให้คำปรึกษาในการดำเนินงานให้แก่ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันพัฒนาบุคลากรสาขาเทคโนโลยีการผลิตอัตโนมัติและหุ่นยนต์ และสถาบันพัฒนาบุคลากรสาขาเทคโนโลยีอัตโนมัติและเมคคาทรอนิกส์ และศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติที่ได้รับ

อนุญาต เพื่อนำระบบประกันคุณภาพการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติไปปฏิบัติในทุกสาขาอาชีพ
ที่ดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

การดำเนินงาน

หน่วยทดสอบของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และศูนย์ทดสอบที่ได้รับอนุญาตทุกแห่ง ต้องดำเนินการ
ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ภายใต้กรอบของระบบประกันคุณภาพการทดสอบมาตรฐานฝีมือ
แรงงานแห่งชาติ โดยหน่วยทดสอบของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มี ๒๕ ข้อกำหนด และศูนย์ทดสอบที่ได้รับอนุญาต
มี ๒๐ ข้อกำหนด ต้องมีการตรวจติดตาม โดยทำการประเมินภายในทั้งของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเอง และ
ของศูนย์ทดสอบที่ได้รับอนุญาต เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพ
การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ